

ÕNNELEID TRAFFIC EDUCATION

A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise täiendusõppe õppekava

Käesolev õppekava on koostatud tuginedes majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusele nr 60 „Mootorsõiduki juhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavad“ (Lisa 12), [Täiskasvanute koolituse seadusele](#) ning haridus- ja teadusministri määrusele „[Täienduskoolituse standard](#)“.

Õppekava nimetus	A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise täiendusõppe õppekava
EHIS registrikood	(täidetakse pärast registreerimist)
Õppekavarühm	1041 Transporditeenused (ISCED-F 2013)
Õppe kogumaht	Õppe kogumaht on vähemalt 21 akadeemilist tundi, millest vähemalt 11 tundi teooriaõpet ja vähemalt 10 sõidutundi praktilist õpet. Vajadusel suureneb praktilise õppe maht kuni õpiväljundite saavutamiseni.
Õppevorm	Teooriaõpe toimub 100% e-õppena. Praktiline sõiduõpe toimub kontaktõppena õppeväljakul ja teeliikluses. Õpe toimub õppijakeskselt, kasutades aktiivõppe meetodeid ning praktilisi liiklusolukordi. Õppija arengut hinnatakse pidevalt kogu õppe vältel. Õpetamisel lähtutakse täiskasvanud õppija õpetamise põhimõtetest ning liiklusohutuse eesmärkidest.
Sihtgrupp	Isikud, kes vastavad liiklusseaduses ja majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses nr 60 sätestatud täiendusõppe tingimustele ning soovivad omandada A-, A1- või A2-kategooria juhtimisõigust.
Koolituse eesmärk	Koolituse eesmärk on anda õppijale teadmised, oskused ja hoiakud A-, A1- või A2-kategooria mootorratta ohutuks juhtimiseks ning valmistada õppija ette Transpordiameti eksamiks.

1. Õpiväljundid

Koolituse edukalt läbinud õppija:

selgitab mootorratta juhtimist reguleerivaid liiklusseaduse nõudeid, ohutu liiklemise põhimõtteid ning oskab hinnata kahe rattalise sõiduki positsiooni liikluses.

Valitseb ja juhib A-, A1- või A2-kategooria mootorrattast iseseisvalt ja ohutult erinevates liiklusolukordades, arvestades tee- ja ilmastikuolusid.

Valdab mootorratta spetsiifilisi käsitlemisvõtteid: tasakaalu hoidmist aeglasel sõidul, pidurdamist eri kiirustel (sh hädapidurdust) ning takistusest ümberpõiget.

Tuvastab ja ennetab mootorratturile spetsiifilisi liiklusohte, valib ohutu sõidutrajektoori, külgvahe ning pikkivahe ning kasutab nõuetekohast turvavarustust.

2. Õpingute alustamise tingimused

Õppiija vastab liiklusseaduses ning majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses nr 60 sätestatud täiendusõppe tingimustele ja omab taotletava kategooria omandamiseks nõutavat juhtimisõigust ning kehtivat tervisetõendit.

3. Õppe täpne sisu, teemad ja õpiväljundid

Liiklusteooriaõpe e-õppes (11 akadeemilist tundi)

Kogu teooriaõpe läbitakse iseseisvalt ja paindlikult litsentseeritud e-õppe keskkonnas.

T 1 Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
- 1.2. teab õppetöö korraldust;
- 1.3. teab õppetööd korraldavaid õigusakte ja dokumente.

T 2 Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

- 2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;
- 2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;
- 2.3. teab, kuidas autokool toetab iseseisvat õppimist ja kellelt saab vajaduse korral abi.

T 3 Mootorratta turvalisus – turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

- 3.1. mõistab mootorratta kasutusjuhendiga tutvumise olulisust;
- 3.2. teab mootorratta tüüpe ja nende erinevusi ning iga tüübi kohta tegureid, mis suurendavad riske;
- 3.3. teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid;
- 3.4. teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;
- 3.5. teab mootorrattale istumise ja sellelt mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid;
- 3.6. teab mootorratta eri mehhanismide tööpõhimõtteid;
- 3.7. teab kasutatavale mootorrattale ajakohaseid tehnoseisundi nõudeid;
- 3.8. teab keskkonnanõudeid mootorratta kasutamisel;
- 3.9. teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.

T 4 Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

- 4.1. teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada;
- 4.2. teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid;
- 4.3. teab, kuidas teel valida mootorratta asukoht, et vältida riski ja säästa keskkonda;
- 4.4. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil plaanima.

T 5 Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

- 5.1. teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas;
- 5.2. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

5.3. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorratast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

T 6 Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

- 6.1. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi;
- 6.2. oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid probleemülesande lahendamisel rakendada;
- 6.3. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).

T 7 Grupis sõit

Pärast koolitust õpilane:

- 7.1. teab grupis sõitmisel eri võimalusi grupi ülesehitamiseks (grupis olevate mootorrataste asukoht teel), lähtudes grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhi kogemusest jms;
- 7.2. mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus;
- 7.3. teab grupis sõitmisel eri võimalusi teavet vahetada, nagu käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine.

T 8 Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 8.1. teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms);
- 8.2. mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest sõidukitest mööda sõita.

T 9 Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

- 9.1. teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab sõitmisel neid arvestada;
- 9.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte oma käitumisega vältida;
- 9.3. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;
- 9.4. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;
- 9.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahetega;
- 9.6. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

Praktiline sõiduõpe (Vähemalt 10 sõidutundi)

S 1 Juhi tööasend ja turvavarustus.

Pärast koolitust õpilane:

- S.1.1. oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades mootorratta käsiraamatut;
- S.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;
- S.1.3. oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;
- S.1.4. oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;
- S.1.5. teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest põhjustatud ohte;
- S.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

S 2 Mootorratta käsitsemine.

Pärast koolitust õpilane:

- S.2.1. oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
- S.2.2. teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövreid;
- S.2.3. omab realistlikku arusaama mootorratta käsitlemisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- S.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- S.2.5. on motiveeritud mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.

S 3 Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel.

Pärast koolitust õpilane:

- S.3.1. oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklusolukordades;
- S.3.2. omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel;
- S.3.3. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- S.3.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

S 4 Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides.

Pärast koolitust õpilane:

- S.4.1. oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt;
- S.4.2. omab realistlikku arusaama eri liiklussagedusega teedel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- S.4.3. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
- S.4.4. on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt.

S 5 Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.

Pärast koolitust õpilane:

- S.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;
- S.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;
- S.5.3. oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu.

S 6 Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal.

Pärast koolitust õpilane:

- S.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu plaanida ja koostatud plaani järgi sõita;
- S.6.2. mõistab, et sõitu plaanides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- S.6.3. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad mõjutada tema kui juhi käitumist.

KS Kontrollisõit.

4. Õppekeskkonna kirjeldus

Teooriaõpe: E-õpe toimub ametlikus autokoolide infosüsteemis eAutokool ning struktureeritud e-õppekeskkonnas aadressil <https://liikluskoolitus.ee>. Õppekeskkond võimaldab reaajas jälgida õppija

edenemist ja testide sooritamist. Õppija identifitseeritakse e-õppekeskkonda sisselogimisel ning süsteem salvestab õppetegevused ja testide tulemused.

Praktiline õpe: Toimub MKM määruse nr.54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele vastaval õppeväljakul ning liikluskeskkonnas, kasutades raadiosidet (kõrvaklapid kiivris).

Õppesõidukid: Koolitusel kasutatakse MKM määruse nr.54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele vastavaid õppemootorrattaid vastavalt taotletavale kategooriale (A, A1, A2).

5. Õppematerjalide loend

- Eesti Vabariigi Liiklusseadus.
- MKM määrus nr 60 "Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord".
- Liikluskindlustuse seadus.
- Koolitaja poolt koostatud spetsiaalsed slaidiprogrammid, interaktiivsed testid ja õppevideod e-õppe keskkonnas.
- Transpordiameti juhendmaterjalid;
- Tootjate kasutusjuhendid.

6. Hindamiskriteeriumid ja lõpetamise tingimused

Koolituse läbimine ja hindamine on **mitteeristav** (arvestatud / mittearvestatud). Hindamise aluseks on õpiväljundite saavutamine.

Lõpetamise tingimused: Iseseisva e-õppe moodulite ja testide 100% läbimine süsteemis, vähemalt 10 praktilise sõidutunni sooritamine ja õpiväljundite saavutamine, ning kooli teooria- ja sõidueksami edukas läbimine.

Väljastatavad dokumendid: Koolituse edukal läbimisel väljastatakse täienduskoolituse tunnistus vastavalt täienduskoolituse standardile. Andmed edastatakse Transpordiameti liiklusregistrisse 48 tunni jooksul.

7. Nõuded koolitajale

Õppeprotsessi viivad läbi isikud, kes omavad Transpordiameti poolt väljastatud kehtivat mootorsõidukijuhi õpetaja tunnistust (A-kategooria tähisega) ning vastavad liiklusseaduse ja täiskasvanute koolituse seaduse nõuetele.

KINNITAN
Õppekava versioon 1.0
Kehtib alates 11.07.2026
Alla kirjutanud: Jana Õnneleid
Õnneleid Traffic Education OÜ
juhataja
/digitaalselt allkirjastatud/